

BRÓSTKRABBI

KÚLAN Í BRÓSTINUM VAR KRABBAMEIN: LÆKNA TOYMIÐ GJØRDI TAÐ LÆTT

– Føroyski røngtenlæknin, íslendski skurðlæknin og føroyska sjúkrasysturin, sum vóru um meg, gjørdi tað næstan lætt at fáa krabbamein, sigur 40 ára gamla Súsan Joensen úr Havn, sum týsdagin fór undir kemoviðgerð fyri bróstkrabba

Barbara Holm

Hvør kennir ikki ræðusøgurnar um, at í Føroyum er eingin mammografi skanning. Fært tú krabba, so verður tú sleptur uppá fjall. Finnur tú eina kúlu, ja so er best at fara av landinum.

Ræðusøgurnar eru tær fyrstu, sum Susan Joensen trívur í, tá hon skal greiða frá sínari søgu um kúluna, sum visti seg at vera krabbamein. Tann 12. januar skrivaði Súsan sína søgu á Facebook bólkinum »mammografi í Føroyum«. Í skrivandi stund hava 697 fólk givið boðunum tummilin upp. Ikki tí, at óndsinnaða kúlan hevur uppiborið ein tummil – nei tí, at Súsan staðfestur, at viðgerðin er góð í Føroyum.

– Eg valdi at siga mína søgu á netinum, tí eg haldi tað vera so synd, at kvinnur í Føroyum halda her eingin viðgerð er í landinum. Eg kann siga fyri meg, at eg fekk fyrimyndarliga góða viðferð og viðger, sigur Súsan Joensen.

Tað byrjaði alt eina náttina, tá ið Súsan helt seg hava eina leiku í hondini.

Pinocciokúlan undir húðini

Eina nátt í november vaknar Súsan Joensen um náttina, tí hon heldur seg hava fingið fatur á onkrari leiku hjá sjeý ára gamla soninum. Hon legið seg aftur tá hon varnaðist, at tað bert var ein kúla í bróstinum. Ikki fyrr enn seint dagin eftir fór hon at hugsa um, hvat tað mundi vera, sum vakti hana.

– Eg hugdi so aftur at bróstinum, og føldi eina kúlu á stódd við eina pinoccio kúlu (bomm, red.). Hon lá beint undir húðini og var

sera sjónlig, greiðir Súsan Joensen frá.

Tað lötuna var Súsan ikki longur í iva. Hon visti beinan vegin, at hetta neyvan boðaði frá góðum. Súsan hevur ongantíð óttast bróstkrabba ella givið sjúkuni stórvegis ans. Men hendan dagin fóru alskyns tankar ígjøgnum høvdið. Tankar, sum hildu hana frá at fara til læknan í fyrstu atlugu.

– Eg hugsaði bara, at eg maktaði snøgt sagt ikki at fara til læknan, og kanska fáa staðfest krabbamein mitt í desember, sigur Súsan Joensen.

Tríggjar vikur gingu framvið, áðrenn Súsan samlaði sær mót til at ringja til kommunulæknan. Súsan kennir kommunulæknan sum ein sera dugnaligan lækna, sum er bersøgin og erligur, og tí visti hon, at hansara reaktión fór at geva henni eina hylling av, hvussu stóðan í veruleikanum var.

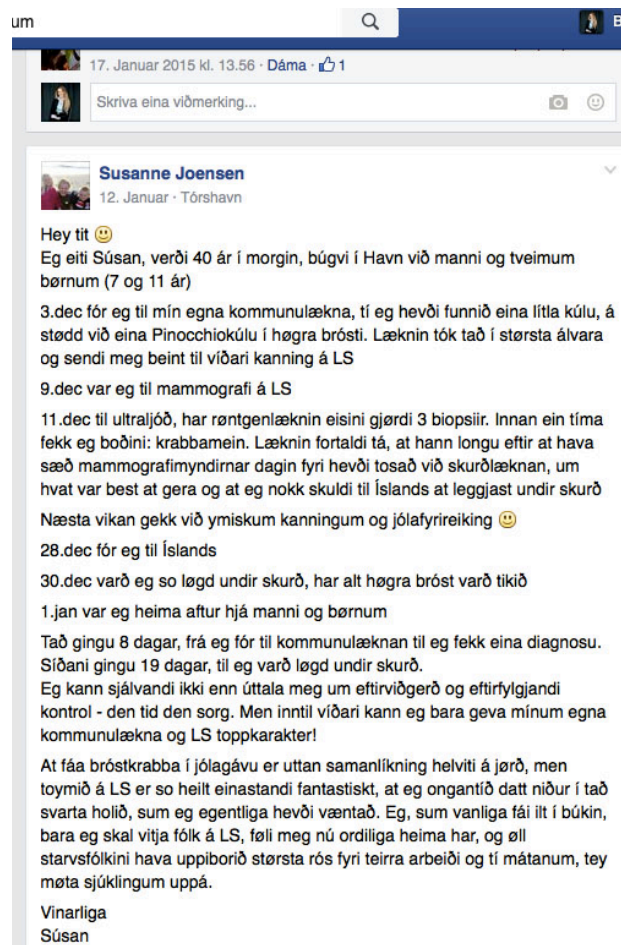
– Eg sá beinan vegin, at har var okkurt galið. Hann sendi meg víðari til mammografi skanning og segði, at um eg einki hevði hoyrt innan eina viku, so skuldi eg ringja aftur, greiðir Súsan Joensen frá.

Mammografiin staðfesti illgrunan

Tá Súsan fór út frá kommunulæknanum var okkurt inni í henni, sum visti. Visti, at kúlan var ein hóttan móti heilsuni. Fimm dagar seinni vóru boð eftir Súsan á Landssjúkrahúsinum. Ein mikudag í desember fór hon innar á sjúkrahúsið og varð kannað av mammografitólinum. Hósdagin varð hon biðin um at mæta á Landsjúkrahúsinum til ultraljóðskanning, og fríggjadagin 11.

Súsan Joensen fekk 11. desember í fjør staðfest bróstkrabba

Hetta skrivaði Súsan á Facebook bólkinum »Mammografi í Føroyum«, eftir hennara skurðviðgerð. Súsan eitur »Susanne«, men verður rópt »Súsan«

desember vórðu boðini givin. Ein knútur við krabbamein, og tveir knútar við byrjandi krabba.

– Røngtenlæknin segði mær tann fríggjadagin, at hann visti longu dagin fyri, at talan var um krabba. Og at ultraljóðskanningin og biopsiarnar skuldu staðfesta hetta. Orsøkin til, at eg kortini skuldi til ultraljóðskanning var, at hann og íslendski skurðlæknin vildi kenna seg tryggja í, at eg var klár at leggjast undir skurð beint eftir jóla, greiðir Súsan Joensen frá.

Hendan fríggjadagin fekk hon staðfest krabbamein, men hon fekk eisini boð um, at læknin í Føroyum og íslendski skurðlæknin høvdu tosað saman, og høvdu lagt eina ætlan. Súsan segði við læknan, at hon væl visti, at talan var um krabba.

– Hann segði, at hann sá tað á mær, at eg visti av tí. Og so tók hann stýringina og leiddi meg ígjøgnum forlæbi. Eg kendi meg í veruleikanum lættaða og tryggja, tá eg fór út frá læknanum hendan dagin, greiðir Súsan Joensen frá.

Eftir samrøðuna við læknan fór Súsan til arbeiðis.

Til Íslands undir skurð

Stutt eftir hendan 11. desember, fekk Súsan eina uppringing. Hesaferð var tað íslendski skurðlæknin. Hann vildi vita, hvussu Súsan var fyri eftir tungu boðini.

– Eg fekk fartelefnummarið hjá honum og boð um, at eg kundi ringja nær sum helst, greiðir Súsan frá.

Tann 28. Desember skuldi Súsan til Íslands at leggjast undir skurð. Tað stóð henni í boðið at fáa fylgjara við, men hon takkaði nei.

– Eg vildi ikki hava alla familjuna við, tí eg væntaði tað fór at vera ræðuligt. Og eg vildi heldur ikki biðja mannin koma við, og lata børnini vera einsamøll, sigur Súsan.

Við sjúkrasystrina segði Súsan, at hon ynskti at fara einsamøll.

– Eg hevði væntað, at eg skuldi hava eina góða frágreiðing um, hví eingin skuldi við mær. Men bæði tá og allan vegin ígjøgnum var sjúkrasysturin so skiljandi. Eg kendi tað ongantíð sum, at eg skuldi passa inn í nakran kassa, greiðir Súsan frá.

Hon fekk at vita, at tað var alt í finasta lagi, og skuldi hon broytt hugsan, so var bara at boða frá.

30. desember hitti hon fyrstu ferð skurðlæknan og varð lögð undir skurð nakrar tímar seinni. Men orsaka av, at hon hevði tosað við læknan fleiri ferðir áðrenn, so kendi hon tað sum, at tey høvdu eitt gott samband, hóast hetta var fyrstu ferð, at tey vóru í sama rúmi. 1. Januar var hon aftur á vegis heim aftur á klettarnar.

– So løgið tað ljóðar, so var skurðviðgerðin heilt øðrvísi enn tað eg væntaði. Eg var púra frísk og væl fyri tá eg vaknaði. Onga pínu ella nakað, sigur Súsan.

Lend í Føroyum tann 1. januar ringdi íslendski læknin beint sum hon var komin til Havnar, bert fyri at tryggja, at hon var væl fyri eftir túrin. Og sjúkrasysturin – ja hon hitti Súsan til eitt lítil kontol longu dagin eftir.

Vil skapa tryggjeika

Síðani Súsan skrivaði sína